

आर्थिक वर्ष २०८३/०८४ को
बजेट बक्तव्य

स्थानीय सरकार
छत्रेश्वरी गाउँपालिका
गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय
भोटेचौर सल्यान, नेपाल
२०८३
<https://chhatreshworimun.gov.np>

अर्थिक वर्ष २०८३/०८४ को बजेट वक्तव्य

छत्रेश्वरी गाउँपालिका

सल्यान

२०८३

छत्रेश्वरी गाउँसभाको २० औं अधिवेशनमा उपाध्यक्ष श्री बुद्ध
कुमारी खत्री द्वारा प्रस्तुत

आर्थिक वर्ष २०८३/८४ को बजेट वक्तव्य
छत्रेश्वरी गाउँपालिका
२०८३ असार १०

आदारणीय गाउँसभाका अध्यक्ष ज्यु, गाउँसभाका सचिव ज्यु उपस्थित सम्पूर्ण गाउँ सभा सदस्य ज्यु हरू, राष्ट्रसेवक कर्मचारी पत्रकार सुरक्षाकर्मी उपस्थित महानुभावहरुमा हार्दिक स्वागत तथा अभिवादन गर्दछु।
सार्वभौम छत्रेश्वरीबासीको सम्मानित संस्था छत्रेश्वरी गाउँसभामाको २० औं अधिवेशनमा आर्थिक वर्ष २०८३/८४ को बजेट प्रस्तुत गर्न पाउँदा गर्वको अनुभूति गरेकी छु।

१. नेपालको संविधान भाग १९ मा स्थानीय आर्थिक कार्यप्रणालीको व्यवस्था रहेको छ। धारा २३० मा गाउँकार्यपालिका र नगरकार्यपालिकाले प्रत्येक आर्थिक वर्षको राजस्व र व्ययको अनुमान स्थानीय कानून बमोजिम गाउँ सभा वा नगर सभामा पेश गरी पारित गराउनुपर्ने संवैधानिक व्यवस्था रहे अनुरूप यो आय र व्ययको प्रक्षेपण तयार पारिएको छ। विक्रम संवत् २०७३ सालमा स्थानीय सरकार तथा स्थानीय तह स्थापना संगै संवत् २०७४ सालमा प्रथम पटक निर्वाचित जनप्रतिनिधिमुलक संस्थाले गरेको यो शासकीय अभ्यास विस्तारै सुदृढ र संस्थागत हुँदै गइरहेको छ।
२. शासकीय स्वरूपको यो उच्चतम व्यवस्था स्थापनार्थ समय-समयमा भएका राजनीतिक आन्दोलन, सशस्त्र युद्ध, जनआन्दोलन, पछिल्लो समय नवयुवाहरुको विद्रोहमा आफ्नो जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने सम्पूर्ण ज्ञात - अज्ञात शहीदहरुप्रति भावपूर्ण हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु। साथै घाइते आपांग र बेपत्ता नागरिकहरुको शिघ्र स्वास्थ्य लाभको कामना गर्दछु। लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक संघीय शासन प्रणाली स्थापना गरी प्रत्यक्ष लोकतन्त्रको अनुभूति हुने स्वायत्त स्थानीय शासनको स्थापना गर्नमा हरेक तह र तप्काबाट योगदान दिनुहुने आम छत्रेश्वरी बासी आमा, बुबा, दाजुभाइ, दिदि, बहिनी सबैमा नमन गर्न चाहन्छु।
३. स्थानीय तहको दोस्रो निर्वाचन २०७९ हामीलाइ मतदान गरी निर्वाचित गर्नुहुने आदारणीय छत्रेश्वरीबासी आमावुवा, दाजुभाइ, दिदीबहिनीहरु सबै सबैमा हृदयदेखी धन्यवाद हार्दिक आभार एवं सम्मान प्रकट गर्दछु।
४. आगामी आ.व.को बजेटलाई आत्मनिर्भर तथा समृद्ध छत्रेश्वरी गाउँपालिका निर्माणको लागि कोशेढुङ्गा सावित हुने बजेटको रूपमा विश्वास लिइएको छ। गुणस्तरीय शिक्षा, उत्पादनमुखी कृषि प्रणाली, बञ्चितकर र रहितको सामाजिक न्याय र समानतामा आधारित समावेशी छत्रेश्वरी, निर्माणको जग बसाल्नमा यस बजेटले मद्दत गर्नेमा मैले विश्वास लिएकी छु।

५. आगामी बजेट सेवा, विकास, सुशासन र सामाजिक न्यायको बढोत्तरी मार्फत समृद्ध छत्रेश्वरी गाउँपालिका निर्माणमा लक्षित हुनेछ। उत्पादनमा आत्मनिर्भरता र व्यावसायिकता मार्फत उत्पादनशील रोजगारी सृजना गर्ने दिशामा बजेट उन्मुख रहेको छ ।
६. हाम्रो गाउँपालिकाको आन्तरिक स्रोत, संघ र प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने विभिन्न अनुदानका आधारमा गाउँपालिका भित्र रहेका विभिन्न जात जाति, लिङ्ग, भाषा, धर्म, पेशा, बर्ग र क्षेत्रका आम नागरिकको विकास र समृद्धिको आकांक्षा सम्बोधन गर्न र निर्वाचनको समयमा घोषणापत्रमा गरिएका वाचाहरू पुरा गर्न बजेट केन्द्रित गरिएको छ ।
७. सीमित स्रोत साधनलाई नागरिकको असिमित आकांक्षा पुरा गर्न आवश्यकता अनुसार प्राथमिकिकरण गरी योजना अनुरूप कार्यान्वयन गर्ने प्रयास गरिएको छ। विनियोजित बजेटको कुशल एवं मितव्ययी रूपमा परिचालन गरी अपेक्षित उपलब्धी हासिल हुनेमा म विश्वस्त छु ।

आदारणीय गाउँसभाका अध्यक्ष ज्यु,

अव म चालू आर्थिक बर्ष २०८२/८३ को बजेट कार्यान्वयनको समीक्षा संक्षेपमा प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

८. मध्यपूर्वमा सिर्जित तनावका कारण इन्धन लगायत अन्य निर्माण सामग्रीमा भएको अस्वभाविक मुल्य वृद्धिका कारण छत्रेश्वरी गौरवका मुल आयोजना निर्माण सम्पन्न हुने आशंका रहेको कुरा सम्मानित सभामा राख्दछु। आर्थिक संकट तथा खुम्चिदै गएको अर्थतन्त्रका कारण संघीय राजस्व लक्ष्य अनुसार प्रगति हुन नसकेकोले संघबाट गाउँपालिकालाई प्राप्त हुने राजस्व बाँडफाडको सिलिड अनुसारको बजेट प्राप्त हुने संकेत नदेखिएको र वित्तीय समानीकरण अनुदानमा सिलिड अनुरूपको बजेटमा ८.५५% ले कमी आउने देखिएकोले पुर्ण सिलिड अनुरूप योजना तथा कार्यक्रमहरू बनाउन र कार्यान्वयन गर्न समस्या रहेको छ। गाउँपालिकाको आन्तरिक स्रोत बलियो नबनाएसम्म पालिकाले विनियोजन गर्ने बजेट तथा बार्षिक विकास कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गर्न चुनौतीपूर्ण हुने देखिन्छ।
९. चालु आ.व. २०८२/८३ मा यस छत्रेश्वरी गाउँपालिकाको लागि संघीय सरकारबाट अन्तर सरकारी वित्तिय हस्तान्तरण अन्तर्गत वित्तिय समानीकरण अनुदान रकम रु.९ करोड ३७ लाख, शसर्त अनुदान चालु रु. २१ करोड ९३ लाख, शसर्त अनुदान पुंजिगत रु.९८ लाख, विशेष अनुदान पुंजिगत रु.५६२ समपुरक अनुदान पुंजिगत २ करोड ७३ लाख विनियोजन भएकोमा हालसम्म प्राप्त भएको रकम रु.३१ करोड ४८ लाख ६४ हजार ३ सय ३६ रहेको छ।

१०. त्यसै गरी चालू आ.व.मा कर्णाली प्रदेश सरकारको वित्तिय समानीकरण अनुदान अर्न्तगत रू. १ करोड १६ लाख ८२ हजार, शसर्त अनुदान पुँजीगत रू.२ करोड ४० लाख शसर्त अनुदान चालू रू.११ लाख २० हजार, समपुरक अनुदान पुँजीगत ७३ लाख गरी जम्मा रू.५ करोड २ हजार प्रक्षेपण भएकोमा हालसम्म रू.३ करोड १२ लाख ७ हजार ५ सय ६० प्राप्त भएको छ ।
११. त्यसै गरी राजश्व बाँडफाँडबाट संघ र प्रदेश सरकारबाट रू.९ करोड २५ लाख ४ हजार १ सय ९४ रूपैयाँ अनुमान प्राप्त भएकोमा हालसम्मको प्राप्त राजश्व रकम ७ करोड ८३ लाख ६८ हजार ५ सय ८३ रहेको छ भने छत्रेश्वरी गाउँपालिकाको राजस्व बाँडफाँड स्थानीयबाट ६ लाख अनुमान गरेकोमा विविध कारणले हालसम्म रकम प्राप्त हुन सकेको छैन ।
१२. त्यसै गरी गाउँपालिकाको आन्तरिक आयबाट रू. ६० लाख र बैंक नगद मौज्दात रू.१ करोड ९५ लाख ५२ हजार गरी कुल बजेट रू. ५२ करोड ६३ लाख ८८ हजार १ सय ९४ प्रक्षेपण भएकोमा यो सभा चलिरहदा सम्म विनियोजित स्वीकृत बजेटको पुँजिगत र चालु गरी ४३ करोड ८३ लाख ९३ हजार ६० रूपैया अर्थात ८३.२८ प्राप्ति भएकोमा ३५ करोड ४९ लाख ७१ हजार ८ सय ८५ अर्थात ६७.४३ प्रतिशत खर्च भएको अवस्था छ ।
१३. चालू आ.व.को गाउँपालिकाको समग्र प्रगति विवरण र मुख्य मुख्य आर्थिक, सामाजिक एवं पूर्वाधारसंग सम्बन्धित परिसूचक र तथ्याङ्क समावेश भएको विवरणहरु अनुसूचीमा समावेश गरिएको छ ।

सभा अध्यक्ष महोदय,

१४. विश्वव्यापी आर्थिक परिदृश्य तथा राष्ट्रिय अर्थतन्त्रमा शिथिलता उत्पन्न भई स्थानीय अर्थतन्त्र समेत दबावको स्थितिमा रहेको छ । हाम्रो गाउँपालिकाको दिगो र भरपर्दा आर्थिक स्रोतहरु नभएकोले गर्दा संघ तथा प्रदेशबाट प्राप्त हुने अनुदान र राजश्वबाट बजेट विनियोजन गर्नुपरेको अवस्था छ हामीसंग प्राप्त हुने स्रोत साधनको समूचित परिचालनमार्फत सार्वजनिक खर्चलाई उपलब्धिमूलक र नतिजामुखी बनाई विकास र समृद्धिका आकाँक्षाहरु पूरा गर्नुपर्ने चुनौती हाम्रो सामू रहेको छ ।
१५. छत्रेश्वरी गाउँपालिकाका केही भूभाग भौगोलिक रूपमा विकट, आर्थिक तथा सामाजिक रूपमा पछाडि र विकासको दृष्टिकोणले विस्तारै गुणात्मक फड्को लिइरहेको अवस्थामा रहेका छन । यस स्थितिमा गाउँपालिकाको सामाजिक न्याय र समानता सहितको विकास ब्यवस्थापन गरी मानव

संशाधन विकासमा गुणात्मकता हासिल गर्नु र आगामी आर्थिक वर्षमा स. साना शिर्षकमा न्यून बजेट छरिएर विनियोजन भएको पूर्वाधार विकासलाई गुणस्तरीय र दिगो बनाउनु अर्को चुनौतीको रूपमा रहेको छ।

१६. मुलुकको अर्थतन्त्रमा गुणात्मक सुधार आइ गाउँपालिकाको आर्थिक विकासमा समेत थप अवसर सृजना हुने आशा लिइएको छ। समग्र रूपमा शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि र पूर्वाधार विकासमा पहिलेको भन्दा अझ बलियो(Built Back Better) संरचना निर्माण भइ उत्थानशील क्षमता वृद्धि हुनेमा विश्वास व्यक्त गर्न चाहन्छु।

आदारणीय गाउँसभाका अध्यक्ष ज्यु,

माथि उल्लिखित चुनौती र अवसरलाई मनन गर्दै छत्रेश्वरी गाउँपालिकाको पहिलो पञ्चवर्षीय आवधिक योजना र मध्यमकालीन खर्च संरचनाले बोकेको “विकास र सुशासनको लहर छत्रेश्वरीबासीको रहर” मार्फत म बनाउँछु मेरो छत्रेश्वरीको सपना साकार पार्न आगामी आर्थिक वर्ष २०८३/०८४ का बजेटका पाँच उद्देश्य र पाँच प्राथमिकता प्रस्तुत गर्दछु।

१. उत्पादन, उत्पादकत्व र रोजगारी वृद्धि गर्नु,
२. मानव संशाधनको विकास गर्नु,
३. उपलब्ध स्रोत साधनको मितव्ययी, सन्तुलित र समन्यायिक ढङ्गले परिचालन गरी आर्थिक असमानता र गरीबी तथा बेरोजगारी न्यूनीकरण गर्नु,
४. विकासमा अन्तरतह र अन्तरनिकाय समन्वय र सहकार्य मार्फत दिगो एवं गुणस्तरीय भौतिक पूर्वाधार निर्माण गर्नु र
५. सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाइ सुशासन कायम गर्नु,
बजेटका पाँच

प्राथमिकता देहाय बमोजिम तय गरेकी छु:-

१. कृषि क्षेत्रको रूपान्तरण र व्यावसायिक कृषि प्रणालीको प्रवर्द्धन र आर्थिक विकास
२. शिक्षा र स्वास्थ्यलाई प्रविधिमैत्री बनाइ समग्र सामाजिक क्षेत्रको विकास,
३. गुणस्तरीय, दिगो र पर्यावरणमैत्री पूर्वाधार निर्माण,
४. वातावरण संरक्षण र विपद् व्यवस्थापन,
५. नागरिकमैत्री सेवा र पालिकाको संस्थागत क्षमता सुधार ।

आदारणीय गाउँसभाका अध्यक्ष ज्यु,

१७. बजेटले लिएका उद्देश्य र प्राथमिकता हासिल गर्न देहाय बमोजिमका सुधारका प्रस्तावहरू पेश गरेको छु।
१८. समयमै खरिद योजना निर्माण, ठेक्का व्यवस्थापन, निर्माण ब्यवसायी तथा उपभोक्ता समिति संग सम्झौता गरी पुँजीगत खर्चको गति र लय फेर्न प्रतिबद्ध छौं। वडास्तरमा उपभोक्ता समितिसंग सम्झौता गर्नका लागि एकीकृत घुम्ती शिविर संचालन गर्ने छौं।
१९. आगामी बर्ष बजेट निर्माणका चरणबद्ध कार्यहरूलाई समयमै शुरू गरी गाउँसभामा पेश गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ। यसबाट बजेट पेश गर्ने समयमा हतारमा काम गर्न नपर्ने साथै यथार्थपरक बजेट निर्माणमा टेवा पुग्ने विश्वास लिइएको छ।
२०. अन्तरसरकारी वित्त हस्तान्तरणमा तोकिए बमोजिम वित्त हस्तान्तरण गर्नका लागि संघ तथा प्रदेशसंग समन्वय गरिनेछ भने गाउँपालिकाको आन्तरिक श्रोतलाई प्रभावकारी रूपमा परिचालन तथा उपयोग गर्ने पद्धति अवलम्बन गरिनेछ।
२१. स्रोत साधनमा परेको चाप र सिमित स्रोत साधनमा उच्चतम उपलब्धि हासिल हुने गरी गाउँपालिका र वडा कार्यालयका चालु खर्च कटौती गरिनेछ। सम्पूर्ण वडा कार्यालयहरू, शाखा कार्यालयहरू, स्वास्थ्य संस्थाहरू, गाउँकार्यपालिका कार्यालय लगायत सबै कार्यालयको मसलन्द सामग्रीको समयमै आपूर्ति हुने व्यवस्था मिलाइनेछ। साथै इन्धन एवं कार्यालय सम्बन्धी सामान र प्रशासनिक खर्चमा मितव्ययी तथा मापदण्डमा आधारित बनाइनेछ।
२२. अत्यावश्यक बाहेक गाउँपालिकाले दुइ पाङ्ग्रे वा चार पाङ्ग्रे सवारी साधन खरीद गर्ने छैन। सबै खर्च भएर जाने र लामो समयसम्म टिक्ने सार्वजनिक सम्पतिलाइ सार्वजनिक सम्पति व्यवस्थापन प्रणालीमा आवद्ध गरिनेछ।
२३. विषयगत शाखा र वडाहरूले दोस्रो त्रैमासिक अवधिसम्म कूल बजेटको ५० प्रतिशत वा सोभन्दा भन्दा बढी खर्च गरेमा बजेट रकमान्तर तथा संशोधन गरिनेछैन। आयोजना कार्यन्वयनमा संघ र प्रदेश संगको दोहोरपना हटाउनेछौं।
२४. बजेट तथा कार्यक्रम कार्यन्वयनको नियमित अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गरी सुधारका लागि पृष्ठपोषण उपलब्ध गराइनेछ। फागुन मसान्त पछि रु.३० लाख भन्दा बढी लागत अनुमानका आयोजनाहरू सम्झौता नगर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ। सबै पुर्वाधार आयोजनाहरूको गुणस्तर परिक्षणको ब्यवस्था गरिनेछ।
२५. पेशकी लिने प्रवृत्तिलाइ निरुत्साहित गरी पार्टी भुक्तानीलाई वढावा दिनेछौं। ठुलो मात्रामा रहेको बेरुजुलाइ सुरुवाती चरण देखी घटाउन र हटाउन प्रत्ययन गरिनेछ। यसबाट आन्तरिक कोष समेत थप बलियो हुने अपेक्षा रहेको छ। बेरुजु राफसाफमा सबैको सहयोगको अपेक्षा गरिएको छ।

आदारणीय गाउँसभाका अध्यक्ष ज्यु,

अब म आगामी आर्थिक वर्षको बजेटका मुख्य- मुख्य क्षेत्रगत कार्यक्रम र व्यय अनुमानको विवरण प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

(क) आर्थिक विकास

२६. फलफुल खेतीको विस्तार: छत्रेश्वरीबासीको आय स्तरमा सुधार अन्तर्गत बगैचा विस्तार गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ। एक फलफुलको बोट रु ५० को नोटकार्यक्रम अन्तर्गत नयाँ फलफुल खेतीको क्षेत्र विस्तारका लागि रु.२लाख बजेट बिनियोजन गरिएको छ। यसले आँप,ओखर,सुन्तला र किवि लगायतका फलफुलको प्रचुर सम्भावना बोकेको छत्रेश्वरी गाउँपालिका भित्र नयाँ फलफुल बगैचाको क्षेत्र विस्तार हुने अपेक्षा गरिएको छ।
२७. रैथाने वालीको उत्पादन तथा क्षेत्र विस्तार गर्न रैथानेवाली प्रवर्द्धन कार्यक्रम संचालन गरिनेछ। यसबाट पोषणका दृष्टिकोणले प्रचुर सम्भावना बोकेका हाम्रा पुराना अन्नबाली तथा अन्य खाद्यबालीहरुको संरक्षण र पुस्तान्तरण हुनेछ। रैथानी बाली प्रवर्द्धनका लागि रु ७ लाख बजेट बिनियोजन गरिएको छ। पालिकाभन्नि कृषि मेलाको आयोजना गरी कृषकहरुलाई उचित सम्मान र पुरस्कृत गरिनेछ। यस कार्यक्रमका लागि रु १ लाख ५० हजार बजेट व्यवस्था गरिएको छ।
२८. पशुमा लाग्ने विभिन्न संक्रामक रोगहरु खोरेत, भ्यागुते, चरचरे, स्वाइन फिबर, पिपिआर, लम्पिस्किन, रानीखेत लगायतका अन्य रोगहरु नियन्त्रण तथा निवारण गर्न आवश्यक पर्ने औषधी खरिद गर्नका लागि रु.८ लाख बजेटको व्यवस्था गरेको छ। पशु सेवा शाखा र कृषि शाखा बाट कार्यन्वयन हुने कार्यक्रमहरुको लागि आवश्यक बजेट छुट्याएको छ। माटोको नमुना परिक्षण र बाली घुम्ती शिविरका(Plant Clinic)लागी रु.२ लाख बजेट व्यवस्था गरिएको छ।
२९. पालिकामा भैसीपालन गर्ने ब्यवसायिक किसानलाई विशेष प्रोत्साहन गरिनेछ। भैसी पर्वद्धन कार्यक्रमका लागि रु ६ लाख बिनियोजन गरिएको छ। कृषि पशुपन्छी तथा मत्स्य तथ्याङ्क अद्यावधिक गरिनेछ। ५०% अनुदानमा कृषकहरुलाई गहूँ, मकै तरकारी तथा मसला बालीको बिउ उपलब्ध गराउन आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिएको छ। उत्पादनमा आधारित अनुदान परिक्षणका रुपमा लागु गर्न रु ३ लाख बजेट बिनियोजन गरिएको छ।
३०. नक्ष सुधारको लागि छत्रेश्वरी गाउँपालिकाका ७ वटै वडामा उन्नत जातको बोका वितरण गरिनेछ। यसबाट निम्नवर्गका किसानको आयस्तरमा सुधार हुने अपेक्षा लिइएको छ। यसका लागि रु ५लाख बजेट बिनियोजन गरिएको छ।

३१. जारकाटे ढकढके उचालने पर्यटकीय पदमार्ग निर्माण छत्रेश्वरी वडा नं ६ का विभिन्न पर्यटकीय स्थलहरमा पदमार्ग निर्माणका लागि रु ३० लाख विनियोजन गरिएको छ। छत्रेश्वरीको मौलिक कला संस्कृति र ५ वर्षको विकास ब्यवस्थापनको अवस्थाको भिडीयो डकुमेन्ट्रीका लागि रु १०लाख बजेट ब्यवस्था गरिएको छ । छत्रेश्वरी गाउँपालिकाको कला संस्कृति प्रचार प्रसार गर्न छत्रेश्वरी गाउँपालिका प्रज्ञा प्रतिष्ठानका लागि रु १ लाख विनियोजन गरिएको छ।
३२. लघु उद्यम कार्यक्रम मार्फत उद्यम विकास मोडेलमा नयाँ लघु उद्यमी विकास गर्न तथा एडभान्स सिप विकास तालिम संचालन गर्न रु.२ लाख विनियोजन गरिएको छ। छत्रेश्वरीको उत्पादन छत्रेश्वरीको ब्राण्डिङ कार्यक्रम अन्तर्गत लघुउद्यम मार्फत अदुवा र टिमुरको धुलो उत्पादनमा केन्द्रित गरिनेछ। यसका लागि रु १ लाख ५० हजार बजेट विनियोजन गरिएको छ। उत्पादन र उद्यमशिलता मार्फत रोजगारी सिर्जना तथा न्यूनतम रोजगारी प्रत्याभूति सीप विकास उद्यमशिलता र पुन एकीकरण सम्बन्धी क्रियाकलापमा पालिका तर्फबाट कम्तीमा शत प्रतिशत स्रोत सुनिश्चतता गरिनेछ। यसका लागि रु २१ लाख विनियोजन गरिएको छ।
३३. सल्यानको गन्तब्य छत्रेश्वरी छत्रेश्वरीको गन्तब्य बुरासे युद्ध पर्यटन क्षेत्र अभियान अन्तर्गत छत्रेश्वरी सतिपिठ,ढकठके साततले चाँदनी गुफा, सुन्तला पकेटक्षेत्र र बुराँसे युद्ध पर्यटनक्षेत्रहरुमा पर्यटकीय गाइडलाइन अर्थात पर्यटकीय पदमार्ग रुट चिन्ह विकासका लागि रु ३ लाख बजेट ब्यवस्था गरिएको छ।
३४. श्रमको सम्मान छत्रेश्वरीको अभियान कार्यक्रम अन्तर्गत श्रमिकरुलाइ पालिकाको तर्फबाट सम्मान गर्नका लागि आवश्यक बजेटको ब्यवस्था गरिएको छ। सीमापार रोजगारीबाट फर्किएका वा देश भित्रै रोजगारीमा रहेका वा सिमापार रोजगारमा जाने चाहने तथा औपचारिक तथा अनौपचारिक माध्यमबाट ज्ञान तथा सीप आर्जन गरी अनुभव प्राप्त सीपयुक्त प्रमाणपत्र प्राप्तिका लागि पुर्व सिकाइ मान्यता विधिबाट (Recognition of Prior Learning -RPL) सीप परिक्षण गरी रोजगारको ढोका खोल्न र योग्यता प्रणालीमा समाहित गर्न आवश्यक बजेटको ब्यवस्था गरिएको छ।
३५. पर्यटकीय सम्भावना बोकेका क्षेत्रहरुको प्रचार प्रसार गर्न पहिला आन्तरिक अनि बाह्य पर्यटकको नीतिलाइ अंगीकार गरिनेछ । यसरी समग्र आर्थिक विकास क्षेत्रका लागि रु.१ करोड ६७ लाख ३० हजार अर्थात ३.११ प्रतिशत विनियोजन गरिएको छ ।

(क) सामाजिक विकास

३६. गाउँपालिकाका सामुदायिक विद्यालयहरुमा विद्यार्थी र विद्यालय अनुपातमा तहगत शिक्षकहरुको दरबन्दी कम भई पठपाठनमा समस्या भएको हुदाँ गाउँपालिकाको करार अनुदानमा कार्यरत शिक्षक तथा बालविकास शिक्षकहरु र स्थायी शिक्षक ब्यवस्थापन गर्नका लागि रु.१ करोड १८ लाख ५० हजार विनियोजन गरिएको छ यसबाट विद्यालयहरुमा दरबन्दी अभावलाई कम गर्ने विश्वास लिइएको छ।
३७. हामी सुधाछौं हाम्रो विद्यालय अभियान अन्तर्गत उत्पादन सहितका हरित विद्यालय बनाउन प्रोत्साहन गरिनेछ। शिक्षाको शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि गर्नका लागि विज्ञ शिक्षक मार्फत विद्यालयलमा नमुना

कक्षा सहितको सुपरिवेक्षण तथा मेन्टोरिङका लागि गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिएको छ। यस अभियानका लागि छत्रेश्वरी गाउँपालिकाको स्वीकृत स्थानीय शिक्षा योजना कार्यन्वयन गर्न रु ७ लाख ६१ हजार विनियोज गरिएको छ।

३८. माध्यमिक र आधारभुत तह ६-८ मा अंग्रेजी, गणित र विज्ञानबिषयमा शिक्षण सिकाई अनुदानमा शिक्षक व्यवस्था गर्नका लागि रु. ७८ लाख ५९ हजार विनियोजन गरिएको छ।

३९. सार्वजनिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूको निःशुल्क रूपमा पाठ्यपुस्तक उपलब्ध गराउन रु. २७ लाख ५३ हजार बजेट विनियोजन गरिएको छ।

४०. गाउँपालिका भित्रका माध्यमिक र आधारभुत विद्यालयहरूलाई डिजिटलाइजेसन गरी प्रविधिमैत्री बनाइनेछ। बालबिकास सहयोगी कार्यकर्तालाई तालिमको व्यवस्था गरिनेछ यसका लागि रु ६ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ। उत्प्रेरक शिविर र अतिथि शिक्षक शिक्षण (Guest Class) को व्यवस्था मार्फत बालबालिकामा प्रेरक अनुभव सुन्ने र सुनाउने व्यवस्था आवश्यक बजेट व्यवस्था गरिएको छ। यसलाई महिलासंग दाजुभाइ तथा दिदीबहिनी कार्यक्रमसंग आवद्ध गरिनेछ। लिटिल शिक्षक कार्यक्रमलाई मेन्टोरिङ कार्यक्रम संग आवद्ध गरी कार्यन्वयन गरिनेछ।

४१. कक्षा १-५ सम्मका बालबालिकाहरूका लागि दिवा खाजा व्यवस्थापन गर्न रु. ६७ लाख ९७ हजार विनियोजन गरिएको छ। यसबाट बालबालिकाहरू नियमित विद्यालयमा आउने र पोषण स्वास्थ्यमा सुधार भई सिकाइ अभिवृद्धि हुने विश्वास लिइएको छ।

४२. सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययनरत कक्षा १-८ सम्मका विद्यार्थीहरूको वार्षिक परीक्षा संचालन तथा व्यवस्थापन गर्नका लागि रु. ६ लाख ५० हजार विनियोजन गरिएको छ।

४३. स्थानीय बिषयको कक्षा २,३,४ र ५ पाठ्यपुस्तक निर्माण गर्न रु १० लाख विनियोजन गरिएको छ। कक्षा १-८ सम्मका छात्राहरू र दलित छात्राछात्रहरूलाई दिदै आएको छात्रवृत्तिका लागि रु १० लाख ३४ हजार विनियोजन गरिएको छ।

४४. विद्यालयस्तरीय राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड प्रतियोगिता संचालन तथा व्यवस्थापन गर्न रु. १० लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ। विद्यालयमा शैक्षिक सुशासन प्रवर्धन कार्यक्रम संचालनका लागि लागि ५ लाख ४३ हजार बजेटको विनियोजन गरिएको छ।

४५. शिक्षकहरूमा सक्षमता अभिवृद्धि गर्न तालिम, प्रशिक्षण तथा क्षमता विकासका कार्यक्रमहरूको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ। विद्यार्थी प्रतिभा पहिचान तथा शैक्षिक मेलाका लागि रु ६ लाख ५० हजार बजेट व्यवस्था गरिएको छ।

४६. आधारभुत तहका प्र.अ. र विद्यालय व्यवस्थापन समितिलाई नेपालका नमुना विद्यालय अवलोकन गराउन विद्यालयसंगको साझेदारीमा शैक्षिक भ्रमणको आयोजना गर्न आवश्यक बजेटको विनियोजन गरिएको छ।

४७. सामुदायिक विद्यालयहरू सन्चालन तथा व्यवस्थापनका लागि अनुदान स्वरूप रु. २५ लाख ६५ हजार व्यवस्था गरिएको छ। कक्षा ६-१२ का विपन्न विद्यार्थीहरूका लागि रु. १५ लाख १८ हजार विनियोजन

गरिएको छ । यसबाट विद्यालय छोड्ने दरमा कमी आई छात्राहरुको समेत विद्यालयमा पहुँच बढने अपेक्षा लिइएको छ ।

४८. गाउँपालिकाको शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखाका कार्यक्रमहरु कार्यन्वयन गर्नको लागि आवश्यक विनियोजन गरिएको छ ।

४९. आधारभूत स्वास्थ्य सेवालार्ई नागरिकको पहुँच अभिवृद्धी गर्न उपचारात्मक र प्रबर्द्धनात्मक सेवाहरु उपलब्ध गराइनेछ । स्वास्थ्य सेवाका साथै अन्य सरसफाइका कार्यक्रमहरु संचालन गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था मिलाइएको छ ।

५०. आकस्मिक दुर्घटना र सुत्केरी महिलालाई जीवन रक्षाको लागी एकतर्फी (One Way) निशुल्क एम्बुलेन्स सेवा प्रदान गर्नका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

५१. पालिका भित्रका प्राथमिक स्वास्थ्य सेवा केन्द्र, स्वास्थ्य चौकी र वडाका आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्रहरुमा आवश्यक पर्ने अत्यावश्यक निशुल्क औषधी खरिदका लागि ३४ लाख विनियोजन गरिएको छ । यसबाट आधारभूत स्वास्थ्य सेवा निशुल्क हुने विश्वास लिइएको छ । मृगौला प्रत्यारोपण गरेका डायलार्ईलिस गराईरहेका क्यान्सर रोगी र मेरुदण्डका पक्षघात भएका विरामीहरुलाई औषधी उपचार खर्च वाफत मासिक रु.५ हजारका दरले उपलब्ध गराउनको लागि रु.११ लाख ४० हजार विनियोजन गरिएको छ । यसबाट लोककल्याणकारी राज्यको अवधारणा कार्यन्वयन हुने विश्वास लिइएको छ ।

५२. पोषित समाजको आधार: स्वास्थ्यमा सुधार को आदर्श वाक्यलाई मनन गर्दै सुनौला हजार दिनका महिलाको पोषण सुधारका लागि आयआर्जन अनुदान आमा र बालिकाहरुको पोषण स्वास्थ्यमा सुधार ल्याउनका साथै पोषणमैत्री स्थानीय तह प्रवर्धनका लागि लागि रु.३८ लाख विनियोजन गरिएको छ । यसबाट पोषणमैत्री स्थानीय शासनको आधारशिला खडा हुने विश्वास लिएको छ । सुत्केरी पोषण कोशेली कार्यक्रम अन्तर्गत रु ६लाख ८८ हजार विनियोज गरिएको छ ।

५३. छत्रेश्वरीबासी परिवार कल्याण कार्यक्रम अन्तर्गत प्रजनन रूग्णता स्वास्थ्य सेवा, परिवार योजना सेवा, प्रजनन रूग्णता सेवा, किशोरकिशोरी स्वास्थ्य सेवा,पोषण कार्यक्रम, मातृ तथा नवशिशु कार्यक्रम र नियमित खोप सृदृढीकरणका कार्यक्रमका लागि ३० लाख विनियोजन गरिएको छ । यसबाट पुर्ण खोप सुनिश्चतता लगायत आमा र शिशु दुबैको स्वास्थ्यमा सुधार आइ छत्रेश्वरी गाउँपालिकाको समग्र स्वास्थ्य सूचकाङ्कमा उल्लेखिय सुधार हुने अपेक्षा गरिएको छ ।

५४. नर्सिङ तथा सामाजिक सुरक्षा सेवा कार्यक्रम अन्तर्गत स्वास्थ्य क्षेत्रमा कार्यरत स्वास्थ्य स्वयमसेविका लागि प्रोत्साहन र यातायात खर्चका लागि रु.१८ लाख ६४ हजार विनियोजन गरिएको छ । आयुर्वेदको प्रचार प्रसार तथा आयुर्वेद औषाधलय संचालनका लागि रु ६ लाख विनियोजन गरिएको छ । छत्रेश्वरीको जडीबुटी प्रयोग गरी आयुर्वेदिक औषधी उत्पादन गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।

५५. स्वस्थ समाजको विकास गर्न मानसिक स्वास्थ्य प्रवर्धन तथा आत्महत्या रोकथाम सम्बन्धी जनचेतनामुलक कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ । यसका लागि २ लाख विनियोजन गरिएको छ । म स्वास्थ्य मेरो समुदाय स्वास्थ्य कार्यक्रम अन्तर्गत घटोलमा गई स्वास्थ्य प्रवर्धन कार्यक्रम सूचारु

- गरिनेछ। यसका लागि रु.४ लाख ६० हजार विनियोजन गरिएको छ। यसबाट जेष्ठ नागरिकहरूको घरेलुमा गइ स्वास्थ्य अवस्था परिक्षण मार्फत स्वास्थ्य अवस्था सुदृढ हुने विश्वास गरिएको छ।
५६. स्वास्थ्य सेवामा कार्यरत स्थायी र गाउँपालिका करार स्वास्थ्यकर्मीको तलभ भत्ता लगायतका सेवा सुविधाका लागि ९० लाख विनियोजन गरिएको छ। शाखाका लागि अन्य आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ।
५७. बालविवाह अन्त्य अभियानकै रूपमा सम्पन्न गर्न संघीय सरकारको साझेदारीमा रु ४ लाख विनियोजन गरिएको छ। महिला तथा बालबालिकाको क्षेत्रमा रु १३ लाख विनियोजन गरिएको छ।
५८. अपाङ्ग जेष्ठनागरिक तथा लैङ्गिक समावेशी संस्थागत शौचालय सुधार तथा संरचना निर्माणका लागि २० लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ। यसबाट मैत्रीपूर्ण संरचनागत विकासको सुरुवात हुने अपेक्षा लिएकी छु।
५९. उपाध्यक्ष संग दाजुभाइ दिदीबहिनी कार्यक्रम अन्तर्गत महिलाहरूको आयआर्जन, महिलाहरूको लागि सिपमुलक तालिम र प्रजनन स्वास्थ्य परिक्षण लगायतका अन्य कार्यक्रम र साना पुर्वाधार सम्पन्न गर्न लागि रु.१५लाख विनियोजन गरिएको छ।
६०. युवाहरूको क्षमता तथा नेतृत्व विकास गर्न युवा क्लब गठन, युवा समूह परिचालन र युवामा नवप्रवर्तनशील उद्यमशीलताको विकास जस्ता कार्यक्रमहरू संचालन आवश्यक बजेट ब्यवस्था गरिएको छ।
६१. श्रमको सम्मान छत्रेश्वरीको अभियान अन्तर्गत विभिन्न सिप बिकासका कार्यक्रम सन्चालन गरी आत्मनिर्भर युवा बन्नका लागि प्रोत्साहन गर्न आवश्यक बजेट ब्यवस्था गरिएको छ। अध्यक्षकप खेलकुद प्रतियोगिता कार्यक्रम संचालनका लागि रु ३ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ।
६२. छत्रेश्वरी गापाका उत्कृष्ट खेलाडीलाई सम्मान तथा प्रोत्साहन गर्न आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ। विद्यायहरूमा गरिने पिटी मार्सल आर्टस लगायत खेलकुद प्रशिक्षणका लागि खेलकुद प्रशिक्षकको ब्यवस्था गरी विद्यालय स्तर देखी नै प्रतिभावान खेलाडी उत्पादन गर्न आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ।
६३. वास युनिटको गठन, क्षमता विकास तथा वास गतिविधि सुसासन प्रवर्धनका लागि रु. १ करोड ७ लाख विनियोजन गरिएको छ। सुरक्षित खानेपानी संरचना निर्माण सुधार तथा स्तरोन्नति र सेवा सहायता केन्द्र मार्फत मर्मत सम्भार विस्तारित खानेपानी सुरक्षा योजना +++ संचालन तथा कार्यन्वयन गरिने छ। यसका लागि रु. ३ करोड विनियोजन गरिएको छ। यसबाट छत्रेश्वरी गाउँपालिका भित्रका खानेपानी आयोजनाहरू दिगो रूपमा ब्यवस्थापन भई आधारभुत स्तरको खानेपानी सेवामा जनताको पहुँच बिस्तार हुने विश्वास लिइएको छ।
६४. सिमाखोली थापाटोल छत्रेश्वरी -१ र शंखमुल एक घर एक धारा जडान छत्रेश्वरी -७ का लागि रु.३० लाख विनियोजन गरिएको छ। यसबाट खानेपानी आयोजनाको दिगोपनामा टेवा पुग्ने विश्वास लिइएको छ।

६५. गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका पर्यटकीय स्थलहरू जोड्न पर्यटकीय पदमार्गहरू बनाउन आवश्यक बजेट व्यवस्था गरेको छु। समग्रमा सामाजिक विकास क्षेत्रको लागि २६ करोड ४९ लाख ४९ हजार सय रुपैया अर्थात ४९.२८ प्रतिशत विनियोजन गरिएको छ।

ग) पूर्वाधार विकास

६६. दिगो पूर्वाधार समृद्ध आधार लाइ आत्मसाथ गर्दै लान्ती लेखपोखरा दहखोला बुराँसे झ्याम, शंखमुल श्रीवचर हुँदै खैराबाड जोड्ने बाटो र शंखमुल जयचौर खर्सुवास सडकको स्तरोन्नति गरी सर्वयाम सडकका रूपमा विकास गर्न रु. ४ करोड ९० लाख विनियोजन गरिएको छ। विस्तारै यी सडकहरूलाई आर्थिक गतिविधिहरू केन्द्रित गरी ग्रोथ पोलको रूपमा विकास गर्ने लक्ष्य लिइएको छ।

६७. गाउँपालिकाभित्रका सडकहरूको नियमित मर्मत सभार तथा स्तरोन्नति गर्न वडा र पालिकास्तरका इन्धन खरिदका लागि रु. १ लाख विनियोजन गरिएको छ। महेन्द्र माध्यमिक विद्यालय छत्रेश्वरी ५ लेखपोखरामा विद्यालय फिल्ड निर्माण तथा घेराबारका लागि रु. १ करोड ८० र त्रिभुवन माध्यमिक विद्यालय छत्रेश्वरी ६ भोटेचौर सल्यानमा ४ कोठे भवन निर्माणका लागि रु. ५५ लाख गरी रु. २ करोड ३५ लाख विनियोजन गरिएको छ। स्वीकृत गुरुयोजनाका आधारमा साझेदारीमा विद्यालय पूर्वाधार विकास गर्न रु. ३० लाख विनियोजन गरिएको छ। यसबाट बिग स्कुल बनाउने छत्रेश्वरी गाउँपालिकाको दिर्घकालीन लक्ष्य हासिल हुने अपेक्षा गरिएको छ।

६८. छत्रेश्वरी गाउँपालिका वडा नं १ को प्रशासनिक भवन निर्माणका लागि रु. २५ लाख विनियोजन गरिएको छ। वडा नं ५ र ४ को प्रशासनिक भवनको बाँकी भुक्तानीका लागि आवश्यक बजेट व्यवस्था गरिएको छ।

६९. वडा नं २ र वडा नं ३ को विभिन्न टोलमा सिँचाइ पोखरी, वडा नं ४ श्रीचौर चौफारी सागिने भवने नरदुल्ला हुँदै खलबोट र छत्रेश्वरी ६को झालेढुङ्गा सिँचाइ कुलो निर्माणका लागि रु. ६० लाख विनियोजन गरिएको छ। यसबाट विस्तारै खेतीयोग्य सिँचित जमिनको क्षेत्रमा विस्तार भइ उत्पादनमा बढोत्तरी आउने आशा लिएको छु।

७०. टोटके सल्लेरी बल्ले रोकची सडक निर्माण छत्रेश्वरी -४, दहखोला रामचने सडक खण्डको रैजे खोलामा पुल निर्माण छत्रेश्वरी २ र शंकपार्क-छत्रेश्वरी मन्दिर हुँदै लान्ती जोड्ने सडक छत्रेश्वरी -६ सडक खण्डहरूको स्तरोन्नति तथा नयाँ ट्रयाक ओपन गर्नका लागि रु. ५० लाख विनियोजन गरिएको छ। यसबाट बिकट भूगोलहरू बिस्तारै सडक सञ्जालमा आवद्ध भइ सवारी आवागमनमा सहज हुने अपेक्षा गरिएको छ।

७१. भैपरी आउने पूँजीगत खर्चका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ। यसबाट गाउँपालिकामा आकस्मिक रूपमा आइपर्ने पूँजीगत प्रकृतिका आयोजनाहरू कार्यन्वयन गर्न सहज हुने विश्वास लिइएको छ।

७२. पूर्वाधार क्षेत्रमा समग्र बजेट रु. ११ करोड ९६ लाख ८३ हजार अर्थात २२.२६ प्रतिशत विनियोजन गरिएको छ।

(घ) सुशासन तथा अन्तरसम्बन्धित क्षेत्र

७३. कर्मचारीहरूको कार्यक्षमतामा सुधार ल्याइ सेवा र विकासका कार्यहरूमा सक्षमता अभिवृद्धि गर्न सेवा करारमा कार्यरत कर्मचारीहरूमा लागि साविकको तलबमा १० प्रतिशले वृद्धिको प्रस्ताव गरिएको छ। यसबाट कर्मचारी मनोबल उच्च भइ जनअपेक्षा अनुरूपको छत्रेश्वरी सेवा हुने अपेक्षा लिइएको छ। सार्वजनिक खरिद व्यवस्थापन तालिम, प्रशिक्षण र गोष्ठीका कार्यक्रमहरूका लागि रु ४ लाख बजेट व्यवस्था गरिएको छ।
७४. संघ प्रदेश र गाउँपालिकाको लागत साझेदारीमा छत्रेश्वरी गाउँपालिकाको पहिलो पञ्चवर्षीय आवधिक योजना (२०७८/०७९- २०८३/०८४) कार्यन्वयन गर्न आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
७५. सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा सूचना प्रविधिको प्रयोग, सार्वजनिक सुनुवाइ, फाइबर नेट जडान र अन्य संचार खर्चका लागि रु १२ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
७६. शासकीय सुधार र जवाफदेहीताको नीति अपनाई उत्तरदायी र पारदर्शी सरकारको भावना अनुरूप सुशासनको प्रत्याभूति दिने गरी बजेट कार्यन्वयनको व्यवस्था मिलाइएको छ। न्यायिक समितिको परिचालन तथा संचालन मेलमिलाप केन्द्रलाई व्यवस्थित र प्रभाकारी बनाउन रु.८ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ। गुनासो सुनुवाई संयन्त्र स्थापनाका लागि आश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
७७. गाउँपालिकाका विकास योजना तथा कार्यक्रमहरूको नियमित अनुगमन, मूल्याङ्कन र अवलोकन तथा निरीक्षण गरी विकासमा गुणस्तरीयता अभिवृद्धि गर्न अनुगमन तथा मूल्याङ्कनका लागि रु १८ लाख बजेटको व्यवस्था गरिएको छ।
७८. सरकारी खर्चलाई विधिसम्मत र प्रभावकारी बनाई बेरुजु कायम नहुने गरी कार्यसम्पादन गर्न खर्च प्रणालीमा सुधार गर्ने र बेरुजु फछ्यौट कार्यलाई अभियानका रूपमा संचालन गर्न लेखा समितिलाइ सक्रिय बनाउन आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
७९. पारदर्शी सरकारको अवधारणालाई आत्मसाथ गर्न सरकारका नीति, नियम, कार्यक्रम र सूचना तथा जानकारीहरूलाई सार्वजनिकीकरण गरी प्राप्त पृष्ठपोषणलाई अबलम्बन गरिने व्यवस्था मिलाइएको छ ।
८०. प्रत्येक वडामा घुम्ती सेवा, बार्षिक प्रगति समीक्षा, सार्वजनिक परिक्षण सार्वजनिक सुनुवाइका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
८१. विपद् पूर्वतयारी, विपद् प्रतिकार्य र पुनः स्थापना तथा पुनर्लाभका कार्यहरू सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गर्न राहत उद्धार र पुनर्स्थापनका लागि रु.८ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ। यसबाट विपत्को समयमा प्रभावित नागरिकसंग छत्रेश्वरी गाउँपालिका साथमा रहने विश्वास दिलाउन चाहान्छु।

८२. बन,वातावरण र जलवायु अनुकुलनका कार्यक्रमहरु कार्यन्वयन गर्नको लागि आवश्यक बजेट ब्यबस्था मिलाइएको छ।
८३. सुशासन तथा अन्तरसम्बन्धित क्षेत्रमा समग्र बजेट रु.५२लाख ४७ हजार अर्थात १ प्रतिशत विनियोजन गरिएको छ।

(ड)कार्यालय संचालन तथा प्रशासनिक

८४. छत्रेश्वरी गाउँपालिका अन्तर्गतका वडा कार्यालय शाखा कार्यालय स्वास्थ्य संस्थाहरु विद्यालयहरुमा कार्यरत कर्मचारी तथा करार अनुदान शिक्षकको तलब भत्ता कर्मचारीको तलब भत्ता कार्यालय संचालन खर्चका लागि रु.१३ करोड १० लाख ८८ हजार २३ अर्थात २४.३८ प्रतिशत विनियोजन गरिएको छ।

आदारणीय गाउँसभाका अध्यक्ष ज्यु तथा सभा सदस्य ज्युहरु

८५. अब म माथिका क्षेत्रगत नीति तथा कार्यक्रमहरु कार्यन्वयनको लागि बजेट विनियोजन र स्रोत व्यवस्थापनको अनुमान प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु। गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८३/०८४ को नीति तथा कार्यक्रम बमोजिम गाउँपालिकाबाट सञ्चालन गरिने आयोजना तथा कार्यक्रम कार्यन्वयन र अनिवार्य दायित्व भुक्तानीका लागि स्थानीय सञ्चित कोषबाट हुने व्ययभार तर्फ रु.५२ करोड ९७ लाख ७ हजार विनियोजन गरिएको छ।
८६. आगामी आर्थिक वर्षको लागि कुल विनियोजित खर्च रु.५३ करोड ७६ लाख ७९ हजार २३ भएकोमा पालिका तर्फको विनियोजनमा विनियोजित २१ करोड ७२ लाख ६हजार रहेको छ। जसमध्ये चालुतर्फ रु.१४ करोड ५लाख ७७ हजार अर्थात ६४.७२ प्रतिशत र पुँजीगतमध्ये रु.७ करोड ६६ लाख २९ हजार अर्थात ३५.२७ प्रतिशत रहने अनुमान गरिएको छ। यो संगै छत्रेश्वरीबासीको विकास र समृद्धिको उत्कट चाहना पुरा गर्न संघ, प्रदेश र विकास साझेदारहरुको ठुलो बजेट परिचालन हुने विश्वास लिएको छु।
८७. आगामी आर्थिक वर्षमा अनुमान गरिएको खर्च व्यहोर्ने स्रोत मध्ये आन्तरिक राजश्वबाट रु ६३ लाख ६५ हजार, स्थानीय तह राजस्व बाँडफाँड रु.११ लाख ५ हजार, संघबाट प्राप्त हुने राजश्व बाँडफाँडबाट रु.९ करोड ४१ लाख ४९ हजार, संघबाट प्राप्त हुने समानीकरण अनुदान रु.९ करोड ६२ लाख, कर्णाली प्रदेशबाट प्राप्त हुने राजश्व बाँडफाँडबाट रु.१८लाख २१ हजार, कर्णाली प्रदेशबाट प्राप्त हुने समानीकरण अनुदान रु.१ करोड २४ लाख, संघबाट प्राप्त हुने शसर्त अनुदान चालू तर्फ रु.२२ करोड ७३ लाख, शसर्त अनुदान पुँजीगत तर्फ रु.१५ लाख ६० हजार, विशेष अनुदान पुँजीगत १ करोड ८० लाख र कर्णाली प्रदेश समपुरक अनुदान रु. ५० लाख, शसर्त अनुदान पुँजीगत रु.१ करोड ८० लाख, शसर्त अनुदान चालु रु.१५ लाख ५२ हजार, विशेष अनुदान पुँजीगत ५५ लाख र गाउँपालिकाको गत आ.व.को नगद मौज्जात रु.७० लाख प्राप्त हुने अनुमान गरिएको छ।

आदारणीय गाउँसभाका अध्यक्ष ज्यु,

अब म आगामी आर्थिक बर्ष २०८३/८४ को राजस्व परिचालनको नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

राजस्व परिचालनको नीति तथा कार्यक्रम

८८. राजस्व परामर्श समितिको परामर्श तथा सुझाव र राजस्व सुधार कार्ययोजना २०८३ अनुसार राजस्वका नयाँ क्षेत्रको पहिचान गरी संकलन तथा दायरा विस्तार गर्ने व्यवस्था मिलाएको छ। दुङ्गा गिट्टी बालुवाको समयमै टेन्डर आह्वान भइ ठेक्का मार्फत राजस्व संकलन गर्ने व्यवस्था गरिएको छ।
८९. गाउँपालिकामा दर्ता भएका व्यवसायहरूलाई असोज मसान्त सम्म नवीकरण गर्न आएमा जरिवाना मिनाहाको व्यवस्था मिलाइएको छ। छत्रेश्वरीबाट निकासी हुने जडीबुटी र अन्य मालबस्तुमा लाग्ने कर संकलनका लागि नगर प्रहरी बिट स्थापनाको प्रस्ताव गरेकी छु।
९०. करदाताको कर आफ्नै गाउँपालिकाको सेवा र विकासको लागि हो भन्ने मान्यतलाई आत्मसाथ गर्दै करदाता शिक्षा संचालन गर्ने व्यवस्था मिलाइएको छ।
९१. स्थानीय तहलाई प्राप्त कराधिकारका क्षेत्रहरू सम्पति कर, भूमि कर, घर बहाल कर, व्यवसाय कर, जडिबुटी कवाडी र जीवजन्तु कर सवारी साधन कर विज्ञापन कर मनोरञ्जन कर बहाल विटौरी कर सेवा शुल्क पर्यटन शुल्क लगायतमा कर असुली गर्ने व्यवस्था मिलाइएको छ।
९२. भूमि तथा मालपोतमा चालू आर्थिक बर्षको पौष मसान्तसम्म कर तिर्दा ५ प्रतिशतसम्म कर छुट दिने व्यवस्था मिलाइएको छ।
९३. गाउँपालिका र वडास्तरमा संकलन भएको कर १५/१५ रुपमा सञ्चित कोषमा जम्मा हुने व्यवस्था मिलाइएको छ। रु ३ लाख मुनिका उद्योग र रु१० लाख मुनिका व्यवसाय पालिकाभित्रै दर्ता नवीकरण र खारेजीको व्यवस्था रहेको यसबाट आन्तरिक आयमा टेवा पुग्ने विश्वास लिइएको छ।
९४. कर संकलन, दायरा विस्तार र कर छुट सम्बन्धी व्यवस्था कानून बमोजिम हुने गरी मिलाइएको छ।

आदारणीय गाउँसभाका अध्यक्ष ज्यु,

९५. आर्थिक बर्ष २०८१/०८२ को यथार्थ खर्च, आर्थिक बर्ष २०८२/ ०८३ को संशोधित अनुमान र आगामी आर्थिक बर्ष २०८३/०८४ को शीर्षकगत र स्रोत सहितको व्यय अनुमान यसैसाथ पेश गरिएको छ। अनुमानित आय, व्ययको विवरण अनुसूचीमा उल्लेख गरिएको छ।
९६. आर्थिक बर्ष २०८३/०८४ को बजेट कार्यन्वयनले आर्थिक, सामाजिक, पूर्वाधार विकास र समग्र गाउँपालिकाको संस्थागत सुधार तथा समृद्धिका आकाँक्षाहरू पूरा हुने अभिलाषा लिइएको छ। साथै सेवा, विकास र सामाजिक समानता सहितको न्याय मार्फत समृद्ध छत्रेश्वरी गाउँपालिका निर्माण गर्ने र म बनाउँछु मेरो छत्रेश्वरी अभियानलाई सफल पार्ने ध्येयले प्रस्तुत गरिएको बजेट कार्यन्वयनमा सम्बद्ध सबै पक्षको रचनात्मक सहयोग तथा सुझाव प्राप्त हुने विश्वास लिएकी छु। नेपालको

संविधानको धारा २२५ बमोजिम हामी निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरूका लागि यो सम्मानीत सभामा प्रस्तुत गर्ने अन्तिम बार्षिक विकास कार्यक्रम भएकोले आगामी आउने जनप्रतिनिधिमुलक संस्थाका लागि मार्गनिर्देक दस्तावेज र गर्विलो जगको रूपमा रहने विश्ववास लिएकी छु।

९७. विकास र सुशासनको लहर छत्रेश्वरीबासीको रहरको सपनालाई साकार पार्न बजेटले लिएका उद्देश्य तथा प्राथमिकताहरू कार्यन्वयन भई नागरिकको जीवनस्तरमा अपेक्षित सुधार हुने विश्वास लिइएको छ। बजेट निर्माणको क्रममा सहयोग गर्ने गाउँपालिका आदारणीय अध्यक्ष ज्यु, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ज्यु र सुझाव प्रदान गर्ने राजनीतिक दल, पूर्व जनप्रतिनिधिहरू, राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरू, निजी क्षेत्र, सहकारी क्षेत्र, नागरिक समाज, सञ्चार जगत, साझेदार संघ संस्था, बुद्धिजीवी र स्वदेश तथा विदेशमा रहनुहुने आम छत्रेश्वरी गाउँपालिकाबासी सबैलाई हार्दिक आभार र धन्यवाद प्रकट गर्दछु।

जय छत्रेश्वरी म बनाउँछु मेरो छत्रेश्वरी । । ।

। । । । । धन्यवाद । । । । ।

बुद्ध कुमारी खत्री
उपाध्यक्ष